



A Duna összehozza az EP-képviselőket

A Policy Solutions elemzése a magyar EP-képviselők januári munkájáról

Az előző hónapokhoz hasonlóan januárban is akadt olyan szakmai téma, amelyben felül tudtak emelkedni EP-képviselőink a magyar belpolitikában átjárhatatlannak hitt törésvonalakon. Ebben a hónapban ez az ügy a Duna Stratégia volt. Az Európai Parlament januári munkáját az Európai Bizottság leendő biztosainak meghallgatása dominálta. A magyar képviselők nemcsak Andor László meghallgatásán voltak aktívak, hanem több más meghallgatáson is szerepet vállaltak. Fontos szakmai feladatot teljesített januárban Deutsch Tamás: a fideszes politikus elkészítette jelentését az Európai Beruházási Bank 2008-as tevékenységéről. A magyar méhészek régi követelései teljesültek a méz címkézése szabályainak szigorításával – amit a fideszes Glattfelder Béla terjesztett elő és szocialista szakértőtársa, Tabajdi Csaba is támogatott. A jobbkios Morvai Krisztina immár ötödik hónapja beszél újra és újra a 2006-os magyarországi rendőri túlkapásokról irreleváns környezetben: januárban az iráni nukleáris veszélyről szóló vitában hozta fel a témát. Az MDF-es Bokros Lajos decemberhez hasonlóan januárban is kevés aktivitást mutatott Brüsszelben és Strasbourgban.

A magyar EP-képviselők politikai munkája

Az Európai Parlament januári munkáját az Európai Bizottság leendő biztosainak meghallgatása dominálta. A huszonhat biztos-jelöltet egyesével hallgatták meg az adott portfólióhoz kapcsolódó szakbizottságok. A magyar képviselők nemcsak Andor László magyar jelölt január 13-i, sikerrel zárult meghallgatásán voltak aktívak – Andornak a fideszes Öry Csaba, Járóka Livia és Kósa Ádám mellett a szocialista Göncz Kinga és az MDF-es Bokros Lajos is tett fel kérdést -, hanem több más meghallgatáson is szerepet vállaltak. Gál Kinga az alapvető jogokért felelős biztos-jelöltet, Viviane Redinget kérte arra, hogy portfóliójában fordítson kiemelt figyelmet az őshonos nemzeti kisebbségek védelmére. Győri Enikő az öszödi beszédből idézve kérdőjelezte meg Joaquín Almunia biztosi pártatlanságát, arra utalva, hogy véleménye szerint a 2006-os kampányban Almunia segített a magyar szocialistáknak eltitkolni a költségvetési hiányt. Schöpflin György az „EU külügyminiszterét”, Catherine Ashton kérdezte – kevéssé konkrét választ kapva – arról, hogy külpolitikai szemléletét a gazdasági érdekek vagy a emberi jogi megfontolások dominálják jobban. Schmitt Pál Vassiliou kulturális és többnyelvűségi biztos-jelöltnek a szlovák nyelvtörvény diszkriminatív jellegét hangsúlyozta.

Az MSZP képviselői a meghallgatottakat számos nyilatkozatban biztosították támogatásukról. Ilyen volt többek között, amikor Tabajdi Csaba, a szocialisták delegációvezetője külön örömét fejezte ki, hogy a leendő román agrárügyi biztos támogatja a Közös Agrárpolitika 2013 utáni fenntartását és a nagy élelmiszerláncok gazdasági erőfölényével szembeni harcot. A magyar baloldali képviselőktől egyedül a Viviane Redingnek adott portfólió kapott nyílt



kritikát: az alapvető jogokért felelős leendő luxemburgi biztos asszony esetében Göncz Kinga és Gurmai Zita sérelmezte nyilatkozatban, hogy erre a fontos tárcára nem szocialista meggyőződésű politikust jelölt Barroso.

A meghallgatások során a jobbikos képviselők közül Balczó Zoltán a kis- és közepes vállalatok megsegítésére hívta fel Antonio Tajani, az ipari és vállalkozáspolitikáért felelős olasz biztos-jelölt figyelmét, míg Morvai Krisztina ugyanezen réteg érdekében tett fel kérdést Dacian Ciolos román mezőgazdasági biztos-jelöltnek. A képviselő-asszony tovább próbálkozott a 2006. októberi budapesti rendőri túlkapások európai szintre emelésével Cecilia Malmströmnél, az uniós belügyekért felelős svéd biztos-jelölt meghallgatásán. A biztos-jelölt azonban jelezte Morvainak, hogy a kérdés nem uniós, hanem nemzeti hatáskörbe tartozik. Morvai később az Index internetes hírportálnak Viviane Reding biztosi meghallgatását - melyen Morvai nem kapott lehetőséget kérdés feltevésére - antidemokratikus színjátéknak minősítette.

A magyar EP-képviselők közül azonban az igazi vihart Járóka Livia és Szájer József akciója okozta a meghallgatások során. Járóka, az EP egyetlen roma származású képviselője, még Andor László meghallgatásán dobta be a köztudatba Sefcovic szlovák biztos-jelölt egy öt évvel korábbi, a romákra nézve negatív kijelentését. Szájer az Európai Néppárt nevében egy jövőbeli biztostól elfogadhatatlannak nevezte Sefcovic mondatát, néhány napra veszélybe sodorva a szlovák jelölt meghallgatásának sikerességét. Sefcovic végül gond nélkül vette a nehéznek ígérkező akadályt, bár Szájer kiemelte, hogy a szlovák jelölt választát nem tartotta kielégítőnek. Az már a politika váratlan fordulata, hogy néhány nappal később Járóka Líviának nemzetközi közleményében már a Fidesz romaellenességét kellett cáfolnia – többek között saját példáján keresztül.

Az Andor László előtt álló potenciális feladatokra tett utalást Surján László az Inforádióknak adott interjújában. Surján szerint az új magyar biztosnak kell életet lehelnie abba az új uniós hitelrendszerbe, amely a legkisebb cégeket segítené a válságból való kilábalás során. Az EU 2010-es költségvetéséért felelős politikus a Haitit rombadöntő földrengés kapcsán is szerephez jutott: Surján jelentette be, hogy az EU 300 millió euróval segíti a természeti csapás sújtotta karibi országot, példát mutatva ezzel az egész világban.

Bokros Lajos decemberhez hasonlóan januárban is kevés aktivitást mutatott Brüsszelben és Strasbourgban. Egyetlen plenáris hozzászólását – már-már szokásához híven – nem magyarul, hanem idegen nyelven, ezúttal spanyolul tette meg: José Luis Rodríguez Zapatero, az EU soros elnökségét betöltő Spanyolország miniszterelnökét kérdezte országa és Európa munkanélküliség elleni harcáról. Az MDF miniszterelnök-jelöltje emellett Magyarországon volt aktív: javasolta egy adósságplafon alkotmányba foglalását, mely által a GDP 60%-ában lenne maximalizálva az államadósság szintje.

Politikai munkában a szocialisták közül januárban Göncz Kinga vitte a prímet, aki az idősügyi intergroup (parlamentari frakciók közti csoport) alelnöke lett, és az Európai Parlament



gazdasági és pénzügyi válsággal foglalkozó eseti bizottságának európai szintű foglalkoztatás- és szociálpolitikai intézkedéssorozatot javasolt. Göncz emellett képviselőtársnőjével, Gurmai Zitával továbbra is rendszeresen felszólal az európai emberkereskedelem megfékezése érdekében.

A jobbikos Morvai Krisztina immár ötödik hónapja beszél újra és újra a 2006-os magyarországi rendőri túlkapásokról irreleváns környezetben: januárban az iráni nukleáris veszélyről szóló vitában hozta fel a témát. Emellett Morvai az afrikai, karibi és csendes-óceáni országokról szóló mezőgazdasági ülésen kiemelte, hogy az EU-nak nem etetnie kellene Afrikát, hanem a kontinens élelmiszer-önrendelkezése mellett kellene határozottabban kiállnia. A harmadik jobbikos képviselő, Balczó Zoltán két fő témában, a koppenhágai klímaegyezménnyel és a spanyol elnökséggel kapcsolatban szólalt fel röviden az EP plenáris ülésein.

Érdekesség, hogy Balczó emellett egy sajtónyilatkozat erejéig közös frontra került a szocialista Herczog Edittel. A kitekinto.hu portálon mindkét képviselő üdvözölte ugyanis azt a parlamenti javaslatot, amely szerint az EP-képviselők eddigi közel havi 5 millió forintos szakértői költségtérítési keretét további havi 400 ezer forinttal megemelnék.

A magyar EP-képviselők szakmai munkája

Az előző hónapokhoz hasonlóan januárban is akadtak olyan szakmai témák, amelyekben felül tudtak emelkedni EP-képviselőink a magyar belpolitikában átjárhatatlannak hitt törésvonalakon. Az egyik ilyen ügy a Duna Stratégia volt, amellyel kapcsolatban az Európai Parlament felszólította a Bizottságot, hogy 2010 végéig dolgozza ki részletesen annak tartalmát.

Áder János az ívóvíz-bázis megóvását tekinti egy jövőbeli Duna-stratégia kiemelt prioritásának. A vízkincs féltése egy másik januári kezdeményezésében is tetten érhető: a Tiszát ért ciánszennyezés 10. évfordulóján Áder kezdeményezte a cianidos bányászat betiltását az egész EU-ban. Kósa Ádám a Duna Stratégia kapcsán a folyó ökoturizmusban rejlő potenciáljának kihasználására szólított fel. Szintén a vízügy fontosságáról szólt Schöpflin György, aki hangsúlyozta, hogy Magyarország stratégiai helyzetéből fakadóan hitelesen helyezheti el a témát a spanyol-belga-magyar elnökségi trió napirendjén.

A Duna Stratégia ügye megmozgatta a szocialistákat és a Jobbikot is: az MSZP-s Tabajdi Csaba és Göncz Kinga is lelkesen üdvözölte azt, sőt a képviselő asszony kijelentette, hogy ez a regionális stratégia „hozzá tud járulni a Duna menti identitás kialakításához, ami segíthet a történelmi sérelmek, traumák maghaladásában, segíthet a Duna menti népek együttélésében (...)”. Plenáris felszólalásában Szegedi Csanád, a Jobbik képviselője is a Duna menti népekről beszélt, bár teljesen más kontextusban. A fiatal képviselő szerint a Duna-régió csak akkor maradhat stabil, ha „véglegesen felszámolják a németeket, osztrákokat és magyarokat



diszkrimináló Beneš-dekrétumokat”. Szegedi a csehek mellett a szlovákokat is kioktatta: kezdeményezte ugyanis Szlovákia uniós tagságának felfüggesztését, mivel északi szomszédunk – a képviselő szerint – a nyelvtörvénnyel megsértette az uniós alapértékeket.

A fideszes EP-képviselők a Duna Stratégia mellett egy másik környezetvédelmi témában, a koppenhágai klímátárgyalások értékelésében is aktívak voltak. Gyürk András sajnálatosnak tartotta, hogy nem születtek kötelező érvényű vállalások, és a következő évekre az átfogó nemzetközi kiegyezések helyett a „kis lépések korszakát”, a regionális megoldások előtérbe kerülését vizionálta. Áder egyértelműen bukásként értékelte a dán fővárosban lezajlott tárgyalásokat, ahol szerinte a kudarcnak részben az volt az oka, hogy több kérdésben – így a szén-dioxid kvóták tekintetében – sem volt egységes EU-s álláspont. A Koppenhága utáni útkeresésben sem engedett idealista klímavédelmi célkitűzéseiből Glattfelder Béla. A nemzetközi kereskedelmi szabályok reformjára utalva kijelentette, hogy nemcsak méltányos („fair”), hanem zöld („green”) kereskedelemre van szükség, amely – akár jogi szankciókat is bevetve - megakadályozza, hogy a kereskedelmi tevékenységek általi szén-dioxid kibocsátás tovább növekedjen a világban.

Fontos szakmai feladatot teljesített januárban Deutsch Tamás. A fideszes politikus elkészítette jelentését az Európai Beruházási Bank 2008-as tevékenységéről, amelyről a módosító indítványok beérkezését követően várhatóan áprilisban szavaz az EP. Ebben Deutsch gyorsnak és hatékornak értékeli az EBB válságkezelő intézkedéseit és egy európai bankfelügyeleti rendszer kiépítését szorgalmazza. Szintén komoly szakmai sikert mondhat magáénak Glattfelder Béla, a Fidesz mezőgazdasági szakpolitikusa. A magyar méhészek régi követeléseit teljesültek a méz címkézése szabályainak szigorításával – amit Glattfelder terjesztett elő és szocialista szakértőtársa, Tabajdi Csaba is támogatott. Ugyancsak szakmai sikerként értékelhető, hogy Óry Csabát, a Fidesz szociálpolitikusát az EP közérdekű szociális szolgáltatásokkal foglalkozó intergroupjának alelnökévé választották.

A közös uniós energiapolitika felé tett első lépésként lesz értékelhető, ha életbe lép a biztonságos földgázellátásról szóló jogszabály. Győri Enikő módosító javaslatában azt javasolta, hogy az számítson energiaellátási vészhelyzetnek, ha az EU napi gázfelhasználásának 10%-a kiesik. Ennél is keményebb jogszabályt szeretne Gyürk András: a Fidesz energiapolitikusa már akkor ellenintézkedésekre kötelezné az Európai Bizottságot, ha bármely tagállam importjának fele kiesik.

Győri Enikő hagyományos szakterületén, pénzügyi kérdésekben is aktív volt. A tisztességes adóztatási gyakorlatról szóló jelentés árnyék-jelentéstevőjeként sikeres módosító indítványokat jegyzett. Így került be a jelentés szövegébe a nem-együttműködő adóparadicsomokkal szembeni fellépés szigorítása, illetve az, hogy amennyiben egy adóhatóság adót hajt be egy másik országnak, a behajtott összegből részesedhessen. Járóka Livia is újabb fontos megbízást kapott saját szakterületén: ő a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó új uniós stratégia árnyék-jelentéstevője.



Mandátuma elnyerése óta először januárban szólalt fel az Európai Parlamentben Hankiss Ágnes: a nemzetközi repterek biztonsági intézkedéseihez kapcsolódóan közös uniós álláspontot sürgetett. Hankiss továbbá az elmúlt hónapban az európai biztonsági stratégia végrehajtása témájában három módosító javaslatot is benyújtott.

Bíró Nagy András – Boros Tamás

A szerzők a Policy Solutions politikai elemzői